

Tornionlaakson neuvoston kulttuuri- ja matkailualan yhteistyömallin laatiminen



Tornionlaakson neuvoston kulttuuri- ja matkailualan yhteistyömallin laatiminen

Yhteistyömallia pohdittiin:

- kolmessa työpajassa keväällä 2023
- työpajoihin osallistui laajasti toimijoita kaikista kolmesta maasta
- yhteistyömallissa haettiin vastauksia kysymyksiin:
 - miten markkinoimme ja kehitämme kulttuuri- ja matkailutapahtumia ja -tuotteita yhdessä
 - kuinka saamme enemmän sisältöä kulttuurista kaikista kolmesta maasta sekä matkailijoiden että paikallisväestön saataville ja hyödyksi

Jo aiemmin on todettu, että on kyse koko rajaseudusta ja rajat ylittävästä kulttuuri- ja matkailuyhteistyöstä. Tornionlaakson rajaseudun kunnan ja useat eri organisaatiot Suomesta, Ruotsista ja Norjasta ovat vuosien varrella kehittäneet kulttuuria ja yhteistyötä erilaisin toimenpitein. Pitkäkestoinen koordinaatio on kuitenkin puuttunut, eikä toimijoilla ole ollut tietoa siitä mitä naapurikunnassa tai rajan toisella puolella tapahtuu.

Ensimmäisessä työpajassa koottiin SWOT

Vahvuudet

- Yhteinen identiteetti, juuret, historia ja perinteet
- Rajaton raja, avoin raja
- Monimuotoisuus, monikielisyys ja monikulttuurisuus on alueen rikkaus
- Valmis organisaatio, jolla on pitkä kokemus kuntien välisestä yhteistyöstä
- Alueella on halu tehdä töitä yhteistyön kehittämiseksi

Mahdollisuudet

- Kulttuurin ja identiteetin vahvistaminen koko Tornionlaaksossa ja sen näyttäminen muulle maailmalle
→ vetovoiman lisääminen
- Rajaseudun mahdollisuudet:
 - Apurahoja monista eri paikoista, eri maista, organisaatioista jne.
 - Yhteistyön myötä resurssit tuplaantuvat
- Digitalisaatio mahdollistaa etätöiden ja etätapaamiset yli rajojen, nuorilla koko maailma käytössään sen kautta

Heikkoudet

- Vaikeudet tehdä yhteistyötä koko alueen kanssa: kielimuuri, erilaiset tavat työskennellä ja hallinnoida eri maissa
- Torniolaaksolaisen kulttuurin aliarvostaminen
- Kehitystyö omassa organisaatiossa vielä keskeneräistä: vähäinen aktiivisuus ja osallisuus, erilaiset sisäiset työtavat ja epäselvyys omista rooleista
- Pitkät etäisyydet ja huonot julkisen liikenteen yhteydet
- Poismuutto ja asuntotilanne

Uhat

- Talous ja resurssien vähyys
- Koordinoinnin epäonnistuminen esimerkiksi epäselvyyksien, konkretian puutteen ja resurssien virheellisen kohdistamisen takia
- Ilmastonmuutos
- Poliittinen epävakaus, rauhaton maailmantilanne
- Edunvalvonnan haasteet, koska kolme maata



Tornionlaakson neuvosto -Rajattoman elämän edelläkävijä

TAVOITE 1: Kulttuuri -Meänmaan vahvuus

Paikallinen kulttuuri kukoistaa, sitä arvostetaan ja se näkyy ja kuuluu paikallisten, niin julkisen sektorin kuin asukkaiden puheissa ja teoissa!

TAVOITE 2: Tehdään yhteistyötä

Rakennetaan siltoja - niin aineettomia kuin fyysisiäkin yhdistämään meitä ja vahvistamaan alueen kulttuuria ja luovia aloja.

TAVOITE 3: Meänmaan kulttuuri tunnetaan

Näytään ja kuulutaan olemalla aktiivisia, markkinoimalla ja viestimällä näkyvästi

TAVOITE 4: Kohti kasvua

Hankitaan lisää jäseniä, resursseja ja laajennetaan toimintaa



llisesti

VISIO 2030 – Rajattoman elämän edelläkävijä

Tornionlaakson kulttuuri- ja matkailualue kattaa kolmen maan raja-alueen Perämereltä Jäämerelle pitkin Tornionlaakson jokia ja tuntureita. Yhteinen historia, identiteetti sekä kulttuurinen rikkaus yhdistävät aluetta ja erottavat sen muista kohteista. Alue on vetovoimainen kohde ja kulttuuritarjontaa on ympäri vuoden. Se luo hyvinvointia paikallisille yhteisöille.

Osa alueen kulttuurialantoimijoista tuntevat toisensa ja toimivat rajat ylittävästi, muodostaen luovan, innovatiivisen ja avoimen kehittämisverkoston.

Raja-alueen yhteistyöllä koko alueen kiinnostavuutta ja houkuttelevuutta voidaan kehittää vastaamaan sekä paikallisten asukkaiden että matkailijoiden tarpeisiin. Aitojen, autenttisten kokemusten kaipuu kohtaa hyvin raja-alueen tarjonnan.



TAVOITE 1: Kulttuuri - Meänmaan vahvuus

Yhteinen historia, identiteetti sekä kulttuurinen rikkaus yhdistävät aluetta ja erottavat sen muista kohteista. Alue on vetovoimainen kohde ja kulttuuritarjontaa on ympäri vuoden. Luovat alat ja kulttuurimatkailu kukoistaa, samoin saamelaiskulttuuri sekä monikulttuurisuus. Se luo henkistä, fyysistä ja taloudellista hyvinvointia paikallisille yhteisöille.

- Kirkastetaan raja-alueen kulttuuri- ja matkailuvisionia
 - Pilottialue Meänmaa: Meänmaa käsitteenä, Meänmaan tiivistäminen, “Meänmaa omaksi valtioksi”
 - Rajattoman elämän edelläkävijä: “Rajattomuus on voimavaramme”, “Rajattomuus yhdistää meitä”
- Rakennetaan ja kehitetään tietoisuutta uniikista raja-alueesta
- Tätä varten maksimoidaan hankkeistamisen ja hanketyön mahdollisuudet ja käynnistetään hankkeita
- Mietitään kulttuuri- ja matkailutyöryhmässä mitä voimme tehdä paremmin

TAVOITE 2: Tehdään yhteistyötä

Jotta kulttuuri ja luovat alat olisivat osa matkailuelinkeinoa ja tärkeä osa matkailijan kokemusta tulee alueen kulttuuria ja luovia aloja vahvistaa. Yhtenäinen autenttinen kulttuuri tulee ensin löytää, nostaa esille ja kertoa miten myös paikallinen kulttuuri liittyy yhteiseen koko alueen kulttuuriin. Siihen tarvitaan yhteistyötä.

- Hankkeistetaan pilottialue Meänmaa siten, että kaikki maat ovat mukana. Hankkeen tavoitteena on luoda puitteet pilottialueelle.
- Kaikille alueen toimijoille pitää tarjota yhteistyöalustoja: sekä digitaalisia alustoja mutta myös tapaamisia, tapahtumia ja esimerkiksi koulutuksia
- Verkostoitumista pitää tehdä suunnitelmallisemmin ja laaja-alaisemmin eri instituutioiden, toimialojen, julkisen ja yksityisen sektorin ja ihmisten kesken
- Selvitetään millainen koulutusyhteistyö koko Meänmaan alueella on mahdollista

TAVOITE 3: Meänmaan kulttuuri tunnetaan

Alueen kulttuurin ja luovien alojen kansallinen ja alueellinen näkyvyys ja tunnettuus kaipaa vahvistamista. Se tapahtuu aktiivisen markkinoinnin ja viestinnän avulla. Onnistuminen markkinoinnissa ja viestinnässä vaikuttaa koko raja-alueen tunnettuuteen ja myös Tornionlaakson neuvoston tunnettuuteen ja kiinnostavuuteen.

- Tornionlaakson neuvoston alueen kulttuurista kertovaa viestintää tulee kehittää, vahvistaa ja tehdä neuvosto, sen työ sekä alueen omaleimainen kulttuuri näkyväksi. Verkkosivuille voi lisätä esimerkiksi kulttuurikalenterin ja sosiaaliseen mediaan (esim. Facebook-sivu) luoda tapahtumasivuja
- Raja-alueen vahvuudet, kuten pohjoinen ulottuvuus, yötön yö, luonto ja omaleimainen kulttuuri matkailun voimavarana tulee tehdä näkyväksi
 - Vaikuttajamarkkinointiin kaivataan hyviä lähettäjäitä, kaiken ikäisiä, myös nuoria
 - Mediayhteistyötä tulee kehittää
 - Sosiaalisen median mahdollisuudet tulee maksimoida
- Viestintään tarvitaan lisäresurssi

TAVOITE 4: Kohti kasvua

Rajat ylittävässä yhteistyössä on tarve yhteisen vision kirkastamiselle, joka vie työtä suunnitelmallisesti eteenpäin ja kytkeytyy luontevasti alueellisiin strategioihin. Pidemmällä aikajänteellä Tornionlaakson neuvosto tavoittelee aktiivista otetta alueen hankkeiden osa-rahoittajana. Tornionlaakson neuvosto on herännyt uudestaan henkiin viime vuosina, mutta vielä on tarvetta innostaa, motivoida ja sitouttaa konkreettisempaan yhteistyöhön

- Organisaatioon on saatava lisää resursseja: tarvitaan lisää jäseniä ja erilaisia jäseniä, laajennetaan toiminta-aluetta Suomessa Kittilään ja Ruotsissa Jällivaaraan ja Kiirunaan
- Kehitetään edelleen Tornionlaakson neuvoston yhteistyömallia ja täsmennetään työrooleja ja vastuutahoja
- Tornionlaakson neuvoston rooli rajat ylittävän yhteistyön edistäjänä on määritettävä